

KONFEDERACJA
WOLNOŚĆ I NIEPODLEGŁOŚĆ

Warszawa, 19 marca 2024 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i na podstawie art. 32 ust. 2 Regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o skróceniu bezkarności Policji.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy Pana Posła Witolda Tumanowicza.

Ustawa
z dnia ..... 2024 r.
o ukróceniu bezkarności Policji

Art. 1. W ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 12 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) umundurowanie, dystynkcje i znaki identyfikacyjne, które są obowiązkowo umieszczane w widocznych miejscach umożliwiających identyfikację funkcjonariusza Policji, w tym na nakryciu głowy niezależnie od rodzaju umundurowania, w szczególności: oznakowanie numeru identyfikacyjnego funkcjonariusza Policji.”;

2) w art. 60 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Policjant w czasie służby jest obowiązany do noszenia przepisowego wyposażenia oraz munduru i nakrycia głowy, na których oznaczony jest w widocznych miejscach jego numer identyfikacyjny.”;

3) w art. 60 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Komendant Główny Policji określa przypadki, w których policjant w czasie wykonywania obowiązków służbowych nie ma obowiązku noszenia munduru, w tym numerów identyfikacyjnych, o których mowa w ust. 1.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE PROJEKTU USTAWY

1. Cel i potrzeba wydania ustawy, rzeczywisty stan w dziedzinie, która ma zostać Unormowana

Wiele spraw, które toczą się obecnie w prokuraturze i sądach w przedmiocie łamania prawa przez funkcjonariuszy Policji zostają umorzone ze względu na brak możliwości identyfikacji funkcjonariusza, który dopuścił się złamania prawa względem obywatela, w szczególności podczas podejmowania czynności interwencyjnych oddziałów zwartych – np. w trakcie zgromadzeń publicznych. Godzi to w zasadę legalizmu procesu karnego oraz w poczucie zapewnienia bezpieczeństwa społeczeństwu, gdy funkcjonariusze pozostają bezkarni, a obywatele nie są zapewnieni o sprawiedliwości i równości wobec wszystkich osób łamiących prawo. Identyfikacja funkcjonariuszy policji jest niemożliwa, ponieważ obecne prawo nie wymaga tego, żeby numer identyfikacyjny znajdował się w widocznym miejscu umundurowania lub nakrycia głowy policjanta.

W krajach anglosaskich obowiązek oznakowania policjanta numerem identyfikacyjnym jest stosowany już od wielu lat i stanowi jedno z podstawowych narzędzi odpowiedzialności i rozliczalności działań policji i innych organów ścigania (law enforcement).

W Niemczech takie rozwiązanie stosowane jest w niektórych landach. W Polsce zastrzeżenia względem braku identyfikacji policjantów jako narzędzia do bezkarności łamania prawa przez Policję podnoszone są co najmniej od kilkunastu lat.

Podstawą ochrony praw i wolności osób fizycznych w Unii Europejskiej przy przetwarzaniu ich danych osobowych jest zasada rozliczalności (art. 5 ust. 2 RODO). Uszczegółowienie zasady rozliczalności zawarte jest też w Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania i ścigania czynów zabronionych i wykonywania kar, w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchyłająca decyzję ramową Rady 2008/977/WSiSW jak i we wdrażającej tę dyrektywę ustawie z dnia 14 grudnia 2018 r. o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości, w szczególności w przepisach Oddziału 2 tej ustawy „Zabezpieczenie danych osobowych” w art. 39, który statuuje 1) zasadę kontroli dostępu do sprzętu; 2) zasadę kontroli nośników danych; 3) zasadę kontroli przechowywania

danych; 4) zasadę kontroli użytkowników; 5) zasadę kontroli dostępu do danych; 6) zasadę kontroli przesyłu danych; 7) zasadę kontroli wprowadzania danych. Wszystkie te zasady wymagają identyfikowania użytkowników jak i czynności podejmowanych przez nich względem danych osobowych. Te zasady wprowadzone są między innymi w bazie PESEL. Jeżeli przetwarzanie danych osobowych obywateli, w celu ochrony ich praw podstawowych i wolności wymaga identyfikowania i oznaczania osób, które takiego przetwarzania dokonują, trudno wyobrazić sobie, dlaczego obywatele mieliby mieć niższy standard ochrony w sytuacji bezpośredniego kontaktu z funkcjonariuszami Policji, gdy ich prawa podstawowe mogą w sposób bezpośredni zostać naruszone, ze skutkami w strefie zdrowia, życia, wolności.

2. Różnice między dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym

Proponowane rozwiązanie likwiduje problem identyfikacji funkcjonariuszy policji, nawet w przypadku umundurowania funkcjonariuszy oddziałów prewencji, ponieważ powyższa ustawa wprowadza obowiązek umieszczenia numeru identyfikacyjnego na każdym rodzaju nakrycia głowy funkcjonariuszy policji, które będzie musiało być umieszczone w widocznym miejscu, umożliwiającym jego identyfikację, w tym na hełmach oddziałów prewencji. Zmiana tej ustawy jest następstwem coraz to częściej pojawiającego się problemu z identyfikacją funkcjonariuszy policji. Na powyższe rozwiązanie problemu wskazywało już wcześniej wiele środowisk i fundacji chroniących praw człowieka. Jako Państwo prawa, w którym istnieje coraz to wyższa świadomość społeczna swoich praw i obowiązków przez obywateli, powinno istnieć ułatwienie identyfikacji policjanta będącego na służbie, gdyż to on jest przedstawicielem władzy i ma bezpośredni kontakt z obywatelem.

3. Przewidywane skutki społeczne, gospodarcze, finansowe i prawne

Projekt ustawy wywołuje pozytywne skutki społeczne, gdyż zwiększa zaufanie wobec funkcjonariuszy policji jako przedstawicieli władzy, ponieważ umożliwia obywatelowi jego bezproblemową identyfikację i daje do zrozumienia, że nie ma do czynienia z osobą anonimową, co mogło wcześniej wzbudzać niepokój. Projekt wzmocni po stronie obywateli gwarancje dostępu do informacji publicznej i stworzy lepsze warunki sprawowania społecznej kontroli Policji. Wejście w życie powyższej ustawy wymaga przeznaczenia na jej realizację około 1 miliona złotych. Projekt nie spowoduje zmian w dochodach budżetu państwa oraz

budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Projekt nie będzie oddziaływał na siły popytu i podaży na żadnym rynku, a w konsekwencji na sytuację ekonomiczną przedsiębiorców.

4. Założenia podstawowych aktów wykonawczych

Projekt przewiduje zmianę w treści delegacji do wydania rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych przewidzianej w art. 12 ust. 1 pkt 2 ustawy o Policji. Minister szczegółowo określi, że umundurowanie, dystynkcje i znaki identyfikacyjne policjantów umieszcza się w widocznych miejscach umożliwiających ich identyfikację, niezależnie od rodzaju umundurowania, w tym na nakryciu głowy. A także, delegację do wydania zarządzenia przez Komendanta Głównego Policji w art. 60 ust. 2., który szczegółowo określi przypadki, w których policjant w czasie wykonywania obowiązków służbowych nie ma obowiązku noszenia munduru, w tym numerów identyfikacyjnych.

5. Oświadczenie o zgodności projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej albo oświadczenie, że przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

6. Wpływ na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców

Projekt nie ma wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców.

7. Konsultacje społeczne

Projekt nie był poddany konsultacjom społecznym.